

**แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘**

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย

ด้วยข้าพเจ้า นางจินตนา สุนทรวิรัตน์ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินเลย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๑/๒๕๖๗ ระหว่างวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นเวลาดังกล่าวทั้งสิ้น ๑ วัน ณ สถานีพัฒนาที่ดินเลย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย กองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาที่ดิน

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑.๒ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๒.๑ ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่ง จะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนด พื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานโดยการขุดสระน้ำในไร่นา

๒. เพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝนทิ้งช่วง หรือภัยแล้ง ให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้โดยใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นา

๒.๒ หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานสามารถลงทะเบียนเพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการได้ หากเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับการคัดเลือก จะได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำต่อไป

๒. สถานีพัฒนาที่ดิน เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ สถานีพัฒนาที่ดินจะคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากรายชื่อเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และส่งรายชื่อให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติรายชื่อแล้วจะดำเนินการติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๓. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกโดยสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่และรวบรวมส่งให้กองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป

๔. กองแผนงาน ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณและกำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. กองแผนงานกำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประจำปี งบประมาณกองแผนงานมีหน้าที่ในการกำหนดภาพรวมของโครงการ โดยในแต่ละปีงบประมาณ กองแผนงานจะกำหนดเป้าหมายและพื้นที่ในการดำเนินโครงการจัดสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และจัดสรรให้แก่สถานีพัฒนาที่ดินแต่ละแห่ง เพื่อให้สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาเข้าร่วมโครงการ และติดตามการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ

๒. เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เกษตรกรที่มีความประสงค์ต้องการเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานจะต้องเข้ามาลงทะเบียนขอรับบริการ เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอรับบริการเอาไว้

๓. สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการจากรายชื่อเกษตรกรที่ลงทะเบียนขอรับบริการเอาไว้ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เป็นเจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งอยู่นอกพื้นที่เขตชลประทาน มีพื้นที่เพียงสำหรับการขุดแหล่งน้ำ ดินมีความเหมาะสมในการเก็บกักน้ำ เป็นต้น

๔. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตรวบรวมและตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร แล้วส่งต่อข้อมูลให้แก่กองแผนงานเพื่ออนุมัติต่อไป เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาเข้าร่วมโครงการได้แล้ว จะส่งรายชื่อดังกล่าวให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตที่สังกัด จากนั้นสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตตรวจสอบรายชื่ออีกครั้งหนึ่ง หากพบว่ามิใช่เกษตรกรรายใดที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมก็จะส่งกลับไปให้สถานีพัฒนาที่ดินแก้ไข เมื่อพบว่าข้อมูลถูกต้องแล้วก็จะส่งต่อรายชื่อให้แก่กองแผนงานเพื่อดำเนินการอนุมัติต่อไป

๕. กองแผนงานตรวจสอบและอนุมัติรายชื่อเกษตรกร เมื่อได้รับรายชื่อเกษตรกรจากสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตแล้ว กองแผนงานจะตรวจสอบและอนุมัติรายชื่อเกษตรกรเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน แต่หากพบว่ามิใช่ข้อมูลที่ถูกต้องก็จะส่งกลับไปให้สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตดำเนินการแก้ไข

๖. สถานีพัฒนาที่ดินจัดหาผู้รับเหมาเพื่อทำสัญญาขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเมื่อได้รายชื่อผู้รับเหมาแล้ว สถานีพัฒนาที่ดินจะลงทะเบียนผู้รับเหมาเข้าสู่ระบบเพื่อทำสัญญาต่อไป

๗. สถานีพัฒนาที่ดินบันทึกความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ

สถานีพัฒนาที่ดินบันทึกข้อมูลการทำสัญญากับเกษตรกรผู้รับบริการและผู้รับเหมาที่จะดำเนินการก่อสร้าง และติดตามการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๒.๓ การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้าง

๒.๑ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

ข้อ ๑. พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

ข้อ ๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

ข้อ ๓. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความซึมน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้น ที่ไหลอยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานคุณภาพน้ำไม่ดี

ข้อ ๔. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาด กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการ ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า กว้าง ๒๙ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นโครงการที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติขุดดินและถมดิน พุทธศักราช ๒๕๔๓ โดยสำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ทำหนังสือเพื่อหารือไปยังกรมโยธาธิการและผังเมืองเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติโครงการฯ ตามพระราชบัญญัติขุดดินและถมดิน พุทธศักราช ๒๕๔๓

รูปแบบการก่อสร้าง

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

ข้อ ๑. ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการลื่นไถลของลาดตลิ่ง การขุดดินความลึกไม่เกิน ๓ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง ๑ : ๑ , ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะขุด โดยมีข้อเสนอแนะว่าดินเหนียวปนทรายควรมีลาดด้านข้าง ๑ : ๒

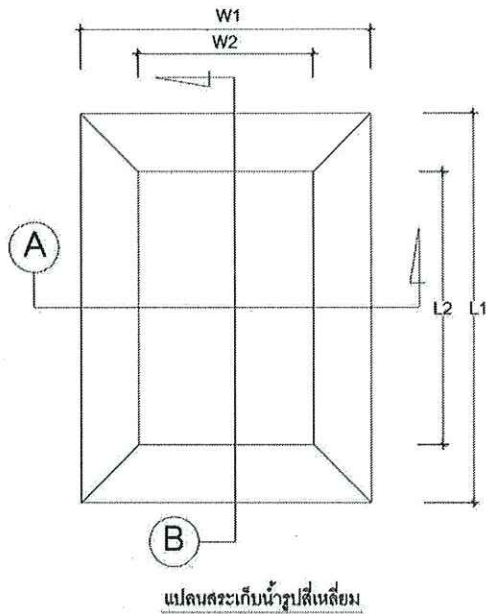
ข้อ ๒. ความลึก การขุดดิน หากลึกเกิน ๓.๐๐ เมตร ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

ข้อ ๓. การขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่น จะต้องมีการขุดของขอบสระน้ำ ห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่น ไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ขุดมาถมเป็นคัน ล้อมรอบสระน้ำหรือปรับพื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อย

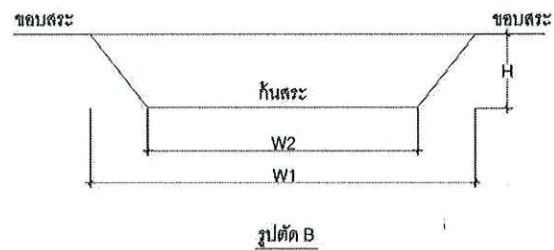
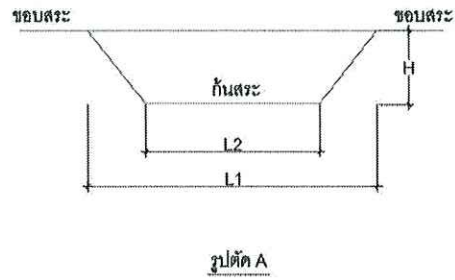
ข้อ ๔. ในการขุดดิน...

ข้อ ๔. ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน สำหรับรูปแบบของสระน้ำตามโครงการฯ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตาราง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

- W1 = ความกว้างขอบสระ (เมตร)
 W2 = ความกว้างก้นสระ (เมตร)
 L1 = ความยาวขอบสระ (เมตร)
 L2 = ความยาวก้นสระ (เมตร)
 H = ความลึกของสระ (เมตร)

สำหรับรูปนี้ คือ รูปแบบสระน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ในโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรณีสระน้ำมีความลึก ๒ - ๓ เมตร โดยที่

- W๑ คือ ความกว้างขอบสระน้ำ มีหน่วยเป็นเมตร
 W๒ คือ ความกว้างก้นสระน้ำ
 L๑ คือ ความยาวขอบสระน้ำ
 L๒ คือ ความยาวก้นสระน้ำ
 H คือ ความลึกของสระน้ำ

ความสัมพันธ์ ระหว่าง ความยาว ความกว้าง และความลึก ของสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
เมื่อสระน้ำมีปริมาณดินขุด 1,260 ลบ.ม. ลาดด้านข้าง 1:1, 1:1.5, 1 : 2 ที่ความลึก 3 เมตร

W1 = ความกว้างขอบสระน้ำ (เมตร)	L1 = ความยาวขอบสระน้ำ (เมตร)	W2 = ความกว้างชั้นสระน้ำ (เมตร)	L2 = ความยาวชั้นสระน้ำ (เมตร)
๑๕.๐๐	๓๗.๙๐	๙.๐๐	๓๓.๙๐
๑๕.๕๐	๓๖.๕๐	๙.๕๐	๓๐.๕๐
๑๖.๐๐	๓๕.๑๙	๑๐.๐๐	๒๗.๑๙
๑๖.๕๐	๓๓.๙๐	๑๐.๕๐	๒๓.๙๐
๑๗.๐๐	๓๒.๖๑	๑๑.๐๐	๒๐.๖๑
๑๗.๕๐	๓๑.๓๓	๑๑.๕๐	๑๗.๓๓
๑๘.๐๐	๓๐.๐๖	๑๒.๐๐	๑๔.๐๖
๑๘.๕๐	๒๘.๘๑	๑๒.๕๐	๑๐.๘๑
๑๙.๐๐	๒๗.๕๖	๑๓.๐๐	๗.๕๖
๑๙.๕๐	๒๖.๓๓	๑๓.๕๐	๔.๓๓
๒๐.๐๐	๒๕.๑๑	๑๔.๐๐	๑.๑๑
๒๐.๕๐	๒๓.๙๐	๑๔.๕๐	
๒๑.๐๐	๒๒.๖๙	๑๕.๐๐	
๒๑.๕๐	๒๑.๕๐	๑๕.๕๐	
๒๒.๐๐	๒๐.๓๓	๑๖.๐๐	
๒๒.๕๐	๑๙.๑๙	๑๖.๕๐	
๒๓.๐๐	๑๘.๐๖	๑๗.๐๐	
๒๓.๕๐	๑๖.๙๑	๑๗.๕๐	
๒๔.๐๐	๑๕.๗๖	๑๘.๐๐	
๒๔.๕๐	๑๔.๖๑	๑๘.๕๐	
๒๕.๐๐	๑๓.๔๖	๑๙.๐๐	
๒๕.๕๐	๑๒.๓๓	๑๙.๕๐	
๒๖.๐๐	๑๑.๒๑	๒๐.๐๐	

W1 = ความกว้างขอบสระน้ำ (เมตร)	L1 = ความยาวขอบสระน้ำ (เมตร)	W2 = ความกว้างชั้นสระน้ำ (เมตร)	L2 = ความยาวชั้นสระน้ำ (เมตร)
๑๕.๐๐	๔๔.๕๙	๖.๐๐	๓๕.๕๙
๑๕.๕๐	๔๒.๖๖	๖.๕๐	๓๓.๖๖
๑๖.๐๐	๔๐.๗๐	๗.๐๐	๓๑.๗๐
๑๖.๕๐	๓๘.๗๓	๗.๕๐	๒๙.๗๓
๑๗.๐๐	๓๖.๘๑	๘.๐๐	๒๗.๘๑
๑๗.๕๐	๓๔.๙๐	๘.๕๐	๒๕.๙๐
๑๘.๐๐	๓๓.๐๐	๙.๐๐	๒๓.๐๐
๑๘.๕๐	๓๑.๑๑	๙.๕๐	๒๑.๑๑
๑๙.๐๐	๒๙.๒๓	๑๐.๐๐	๑๘.๒๓
๑๙.๕๐	๒๗.๓๖	๑๐.๕๐	๑๖.๓๖
๒๐.๐๐	๒๕.๕๐	๑๑.๐๐	๑๔.๕๐
๒๐.๕๐	๒๓.๖๖	๑๑.๕๐	๑๒.๖๖
๒๑.๐๐	๒๑.๘๙	๑๒.๐๐	๑๐.๘๙
๒๑.๕๐	๒๐.๑๑	๑๒.๕๐	๙.๑๑
๒๒.๐๐	๑๘.๓๓	๑๓.๐๐	๗.๓๓
๒๒.๕๐	๑๖.๖๑	๑๓.๕๐	๕.๖๑
๒๓.๐๐	๑๔.๙๐	๑๔.๐๐	๓.๙๐
๒๓.๕๐	๑๓.๒๖	๑๔.๕๐	๒.๒๖
๒๔.๐๐	๑๑.๖๑	๑๕.๐๐	๐.๖๑
๒๔.๕๐	๑๐.๐๐	๑๕.๕๐	
๒๕.๐๐	๘.๓๖	๑๖.๐๐	
๒๕.๕๐	๖.๗๓	๑๖.๕๐	
๒๖.๐๐	๕.๑๑	๑๗.๐๐	

ความสัมพันธ์ ระหว่าง ความยาว ความกว้าง และความลึก ของสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
เมื่อสระน้ำมีปริมาณดินขุด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ลาดด้านข้าง ๑ : ๒ ความลึก ๓ เมตร

W๑ = ความกว้างขอบสระน้ำ (เมตร)	L๑ = ความยาวขอบสระน้ำ (เมตร)	W๒ = ความกว้างชั้นสระน้ำ (เมตร)	L๒ = ความยาวชั้นสระน้ำ (เมตร)
๑๘.๐๐	๔๐.๗๐	๖.๐๐	๒๘.๗๐
๑๘.๕๐	๓๙.๒๐	๖.๕๐	๒๗.๒๐
๑๙.๐๐	๓๗.๘๓	๗.๐๐	๒๕.๘๓
๑๙.๕๐	๓๖.๕๘	๗.๕๐	๒๔.๕๘
๒๐.๐๐	๓๕.๓๖	๘.๐๐	๒๓.๓๖
๒๐.๕๐	๓๔.๑๕	๘.๕๐	๒๒.๑๕

การเลือกใช้น้ำขนาดสระ...

การเลือกใช้ขนาดสระน้ำจากตารางแนะนำในคู่มือโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตัวอย่างที่ความลึก ๓ เมตร กรณีเลือกสระน้ำที่มีความกว้างขอบสระน้ำ (W_1) ที่ ๒๐ เมตร ต้องมีความยาวขอบสระน้ำ (L_1) ไม่น้อยกว่า ๓๕.๔๒ เมตร ซึ่งจะได้ความกว้างกันสระน้ำ (W_2) ที่ ๘ เมตร และความยาวกันสระน้ำ (L_2) ที่ ๒๓.๔๒ เมตร

๒.๔ กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑. การรับสมัครเกษตรกร
๒. การตรวจสอบพื้นที่
๓. การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ
๔. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๕. การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
๖. การติดตามผลการขุดสระน้ำ

การรับสมัครเกษตรกร

๑. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th
๒. ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. หมอดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น ชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร
๓. สำรวจความต้องการของเกษตรกร
๔. เกษตรกรที่สนใจ กรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัครตามแบบฟอร์มความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา ให้แก่เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน หรือยื่นคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานที่เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th ภายใต้ลิ้งค์ https://www.ddd.go.th/WEB_Water/
๕. เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเรียงลำดับความต้องการเป็นข้อมูลรวบรวมเก็บไว้

เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

การคัดเลือกเกษตรกร คัดเลือกจากแผนความต้องการสระน้ำที่เกษตรกรได้มายื่นความจำนงไว้แล้ว ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีเกณฑ์ ดังนี้

๑. เกษตรกร มีความพร้อม สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ บ่อละ ๒,๕๐๐ บาท
๒. เป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง
  - กรณีเจ้าของร่วม ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน
  - กรณีเช่าพื้นที่ทำการเกษตร ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ โดยมีหนังสือแสดงความยินยอม
  - กรณีเจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรม โดยยังไม่ได้มอบเอกสารสิทธิ์ให้ผู้ใดผู้หนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของตามกฎหมาย แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า ๑ คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

การตรวจสอบพื้นที่

- พื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิที่ดิน ได้แก่
  ๑. โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ได้แก่ น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.
  ๒. แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑
  ๓. หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ น.ค.๓ กสน.๕
  ๔. หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘
  ๕. ใบจอง น.ส.๒ น.ส.๒ ก.
  ๖. พื้นที่ คทช.
  ๗. พื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร
  ๘. เอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน
- อยู่นอกเขตชลประทาน
- มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ มีความเหมาะสมของดินในการขุดสระน้ำ หลีกเลี่ยงพื้นที่ดินทรายจัด พื้นที่ดินเค็ม พื้นที่มีก้อนหินขนาดใหญ่
- กรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร
- กรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน
- จัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้างโดยขนาดของกลุ่ม และการกระจายตัวของสระน้ำ ต้องเหมาะสมกับการบริหารจัดการเครื่องจักรกล

การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

กรณีที่ ๑: สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา

๑. เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็นในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการฯ
๒. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกรายชื่อเกษตรกร ที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการขุดสระน้ำ ตามลำดับคำขอ ภายในพื้นที่ตำบลเดียวกันเพื่อเข้ารับสิทธิ์แทน
๓. สถานีพัฒนาที่ดินเสนอรายชื่อเกษตรกรสละสิทธิ์ และรับสิทธิ์แทน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่ออนุมัติ
๔. ดำเนินการทำสัญญา จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ

กรณีที่ ๒: สละสิทธิ์หลังจากการทำสัญญา

๑. เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดโดยกรอกแบบฟอร์มใบยินยอมสละสิทธิ์พร้อมเหตุผลความจำเป็นในการขอยกเลิกเข้าร่วมโครงการต่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน
๒. เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำบันทึกรายงานต่อประธานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อทราบ
๓. เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ คัดเลือกและเสนอรายชื่อเกษตรกรรายใหม่ เพื่อรับสิทธิ์แทน และทำรายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอต่อผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) เพื่อทราบและขออนุมัติแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายชื่อแนบท้ายสัญญา
๔. ผู้อำนวยการสถานี(ผู้ว่าจ้าง) อนุมัติ และส่งรายงานการขอยกเลิกแทนที่เสนอผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต เพื่ออนุมัติ

๕. แจ้งผู้รับจ้าง...

๕. แจ้งผู้รับจ้าง เพื่อแก้ไขสัญญาฯ
๖. ดำเนินการตามสัญญาที่แก้ไขแล้ว

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ขั้นตอนที่ ๑

รายงานความต้องการ แจ้งเหตุความจำเป็นต้องใช้พัสดุ กำหนดรายละเอียดพัสดุ จัดทำ TOR กำหนดรายชื่อคณะกรรมการฯ รายชื่อผู้ควบคุมงาน

ขั้นตอนที่ ๒

รายงานขอซื้อ/ขอจ้าง ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ขอความเห็นชอบ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ขออนุมัติดำเนินการซื้อ/จ้าง ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลาดำเนินการ ๑ วัน

ขั้นตอนที่ ๓

ดำเนินการซื้อ/จ้าง โดยแบ่งวิธีการซื้อ/จ้าง ออกเป็น ๓ วิธี

๑. วิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒. วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓. วิธีการคัดเลือก

ขั้นตอนที่ ๔

ขออนุมัติซื้อ/จ้างคณะกรรมการฯ สรุปผลการพิจารณาเสนอหัวหน้าหน่วยงานผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลา ๓ วัน หรือตามเวลาที่กำหนด พิจารณาให้ความเห็นชอบเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลา ๒ วัน เมื่อได้ผู้รับจ้าง จัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน

ขั้นตอนที่ ๕

ทำสัญญาซื้อ/จ้างเจ้าหน้าที่ทำหนังสือสนองรับราคา และนัดทำสัญญา วางหลักประกันสัญญากับผู้ชนะการซื้อหรือจ้าง ภายใน ๗ วัน แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ ตามอายุสัญญา

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

- ๓.๑ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- ๓.๒ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไป

สื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

นำความรู้ที่ได้มาใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

- ไม่มี -

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางจินตนา สุนทราวิรัตน์)
ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗